

Uttalande 2007-02-15

SAK kräver svenskt initiativ för fred i Afghanistan!

SAKS STYRELSE

DEN TIDIGARE sköra freden i Afghanistan har allvarligt försvagats. Utländsk inblandning hotar nu landets suveränitet. Bristen på säkerhet för afghanska medborgare utgör ett avgörande hinder för återuppbyggnad och utan säkerhetsstärkande insatser på regeringens sida hotas Afghanistan på nytt att bli skådeplats för ett transnationellt inbördeskrig.

DEN INTERNATIONELLA truppstyrkan, International Assistance Force, Isaf, är i Afghanistan på mandat från FN för att utgöra en stabiliserande, säkerhetsstärkande och fredsfrämjande insats. SAK har varit positiv till Isaf men kritisk mot den krigförande USA-ledda koalitionen Operation Enduring Freedom, OEF. Dessvärre håller nu gränserna mellan dessa styrkor på att suddas ut. USA har fört över drygt 10 000 man från sin krigförande styrka till Isaf. Nu har också befälet över Isaf överlämnats till en amerikansk general, som tidigare var chef inom OEF. Isaf, som successivt har tagit över ett allt större militärt ansvar, har i de södra provinserna fört ett krig som periodvis i allt väsentligt liknat den amerikanska krigföringen.

DET USA-LEDDA kriget mot talibaner och al-Qaida har utsatt det afghanska folket för människorättsliga kränkningar vilket skapat ett folkligt motstånd mot fortsatt amerikansk truppenärvaro. Den tidigare positiva attityden som knutits till Isaf börjar nu vändas i tveksamhet allteftersom Isaf blir amerikanskinfluerat. Ju mer hårdfört Isaf agerar, desto sämre kontakt får Isaf-soldaterna med afghanerna och desto större blir talibanernas möjligheter att rekrytera sympatisörer eller aktiva anhängare. Problem finns främst i södra delarna av Afghanistan men destabiliseringen sprider sig över landet.

DET FINNS INGEN militär lösning på situationen i Afghanistan. Mer stöd till återuppbyggnad och utveckling krävs så att det dagliga livet blir dragligare för det afghanska folket och att man ser omvärldens vilja att hjälpa till.

SAK anser att säkerhetsstärkande internationell trupp kan spela en positiv roll för att möjliggöra biståndsinsatser och återuppbyggnad, men inte om det drivs av olika staters särintressen och särskilt inte om det styrs av USA. SAK tar avstånd från en omvandling av Isaf till en amerikansk-styrd krigförande styrka och kräver att FN-mandatet för Isaf klagörs.

DENNA SUCCESSIVA förändring av Isaf gör att det afghanska folkets förtroende för denna styrka urholkas och kan komma att utvecklas till ett alltmer utbrett ifrågasättande. Utan folkligt förtroende kan inte Isaf verka i enlighet med sitt mandat. Konsekvenserna av detta kan bli mycket allvarliga, ytterst ett tillbakadragande av styrkorna. Detta skulle i sin tur öppna vägen för talibansk seger med hjälp av annan utländsk inblandning. Ingenting tyder på att en sådan utgång har det afghanska folkets stöd. Därför måste nu särskilda insatser göras för att öka tilltron till återuppbyggnad med hjälp av ökat bistånd från det internationella samfundet och fredsfrämjande insatser genom FN. Isaf måste ges ett tydligt mandat med uppgift att främja fred, säkerhet och återuppbyggnad. SAK kräver därför att den svenska regeringen tar initiativ till att FN:s säkerhetsfrämjande stöd till Afghanistan omedelbart ses över för att tydliggöra Isafs fredsbefrämjande mandat och begränsa det amerikanska inflytandet bland annat genom att se till att Isaf har en ledning som är fristående från det krigförande OEF.

DEN SVENSKA Isaf-truppen verkar i norra Afghanistan där det försämrade säkerhetsläget ännu inte fått genomslag. En ny situation har dock uppstått genom att den svenska truppen är del i ett Isaf som numera leds av en amerikansk general, ett Isaf som allt oftare dras in i krigsaktiviteter. Om förtroendet för Isaf undergrävs hos det afghanska folket uppstår ett läge som svensk trupp inte kan medverka i. SAK kräver att den svenska regeringen gör förnyade insatser så att FN, Nato och andra inblandade agerar så att denna situation inte uppstår. ■